

Câteva dintre preocupările Părintelui Stăniloae legate de folclorul românesc (religios și laic)*

Drd. Rică BERBECE

Părintele Stăniloae, trăitor al obiceiurilor străbune

Părintele Dumitru Stăniloae a cuprins în studiile sale, nu în ultimul rând, și folclorul românesc. Această preocupare este justificată, având în vedere că Părintele s-a născut și a copilărit într-un sat cu bogate tradiții populare (Vlădeni), nealterate încă. Satul și tradițiile unde Părintele a crescut ne par nouă, celor de astăzi, chiar trăitori la sat sau proveniți de la sat, total idilice. Din păcate, sunt descrieri ale unor tradiții trecute, care nu știu dacă se mai păstrează sau nu în regiune. Aceasta nu înseamnă că ele nu sunt conforme cu realitatea pe care a trăit-o marele dascăl la vremea aceea.

Al doilea motiv, care justifică preocuparea Părintelui Stăniloae pentru folclorul românesc, este faptul că acesta stă sub semnul religiosului. Chiar dacă el nu tratează teme exclusiv teologice (cum ar fi colindele), totuși găsim la tot pasul cugetări și comportamente creștine. Aproape că nu putem vorbi de un folclor religios pur, deoarece cele două aspecte (laic și creștin) se întrepătrund. Poporul român este creștin, dar mai păstrează în obiceiurile sale multe elemente preluate din perioada de dinainte de creștinism, chiar dacă unele dintre ele au fost creștinate.

Zestrea extraordinară a folclorului românesc, de care luăm cunoștință prin strădania unor folcloriști ca: Simion Florea Marian (1847-1907), Constantin Brăiloiu (1893-1958) etc., dovedește complexitatea, ingeniozitatea, inteligența și profunzimea poporului nostru.

Datorită culegerilor de folclor, aceste valori nepretuite au fost salvate, deși nu în totalitate, de la o dispariție sigură. Dacă S. Florea Marian se ocupă mai mult de studierea datinilor și obiceiurilor de sărbători, iar C. Brăiloiu de studierea

---

* *Referat* susținut în cadrul cursurilor de doctorat în teologie, Secția Sistematică, Disciplina Îndrumări Misionare și Ecumenism, sub îndrumarea P.C. Diac. Prof. Petre David, care a dat avizul de publicare.

folclorului muzical, Părintele Stăniloae tratează o serie de aspecte esențiale ale folclorului românesc.

I. Câteva aspecte esențiale ale folclorului românesc

1. *Dorul*

Cuvântul *dor* poate deriva de la latinescul *dolor*, care înseamnă durere. Este înrudit cu cuvântul „jale”, dar e diferit de el. În dor durerea e mai puțin prezentă, fiind unită cu o anumită dulceață¹.

Dorul reprezintă tema cea mai des întâlnită în creațiile folclorice. Pentru cel îndepărtat de locul natal, dorul nu are ca obiect doar persoanele, ci și locurile părăsite. Această înstrăinare de ținutul de origine este suportată cu o ușurință mai mare de către intelectual, deoarece sufletul acestuia este „luat în stăpânire de o ideologie abstractă, uniform universalistă”².

De regulă, dorul este provocat de absența unei persoane iubite, persoană care, deși fizic este vie, se află la distanță. Dorul reprezintă acea punte de legătură între cel care dorește și cel dorit: „Dorul aduce și ține în cel stăpânit de el chipul celui dorit, dar și o durere, deoarece chipul nu ține cu adevărat locul celui absent și dorit. Dorul e «trimis» de acela. Prin dor vine ceva de la acela sau duce ceva din ființa celui ce dorește la cel dorit”³. Dorul este un sentiment care nu se poate descrie în cuvinte, „în care inima se topește de dragul ființei iubite”⁴.

Dorul este și *expresia comuniunii* ce caracterizează atât viața religioasă (viața liturgică), cât și viața laică (impregnată de aspectul liturgic). Cel individualist nu suferă de absența celuiilalt și nu are dor. Cel cuprins de dor realizează că îi este cu neputință să trăiască în singurătate. Chiar cei retrași în sihăstria nu sunt singuri, întrucât ei sunt mai aproape de Dumnezeu și de lumea cerească, iar lumea de pe pământ este prezentă prin rugăciunea pe care o face permanent pentru ea.

Dorul reprezintă și *expresia dorinței de a realiza o comuniune* finală deplină, în veșnicia lui Dumnezeu, după înlăturarea despărțirii temporale. Orice despărțire nu este decât temporală, în final noi urmând să ne întâlnim cu toții în lumea cealaltă, în viața veșnică. Ca o consecință a acestei convingeri, multe dintre basmele noastre se încheie cu căsătoria dintre Făt-Frumos și Ileana Cosânzeana, eveniment la care ia parte toată țara, tot cosmosul, într-o fericire fără de sfârșit⁵.

Cel ce este stăpânit de dor devine mai sensibil, mai delicat față de tot ceea ce-l înconjoară, întrucât dorul are această putere extraordinară de a transfigura.

În general, dorul este însoțit de lacrimi, iar natura participă la întristarea sau la suferința celui stăpânit de dor. Între cel ce dorește și cel ce este dorit, deși

¹ Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Reflexii despre spiritualitatea poporului român*, Ed. Scrisul Românesc, Craiova, 1992, p. 127.

² *Ibidem*, p. 9.

³ *Ibidem*, p. 81.

⁴ *Ibidem*, p. 82.

⁵ *Ibidem*, p. 85.

absent, se realizează o comunicare specială, dar mult mai intensă decât cea cu lumea din jur.

Numeroase texte citate în colecțiile de folclor se referă la dorul fetei după iubitul ei⁶. Dorul este spațial și atemporal. El este mai presus chiar și de moarte. Cei vii se gândesc cu dor la cei ce au plecat dincolo, iar cei adormiți se gândesc la cei ce au rămas. Unul dintre temeuriile pentru *pomenirea morților* îl constituie și *dorul de cei adormiți*⁷. Dorul întreține o comuniune afectivă nu numai între cei vii, ci și între cei vii și cei care au adormit.

2. *Cântecul și doina*

Poporului nostru îi este specifică o mare varietate și nuanțare a cântecului popular. Între bogăția și varietatea peisajului românesc și cântecul popular există o interdependență, cântecul reprezentând legătura între popor și spațiul geografic în care trăiește, el este „exprimarea peisajului românesc, reflectat cu afecțiune în inima poporului român”⁸. Toate aceste trei elemente: *popor*, *peisaj* și *cântec* formează *un întreg*.

Cântecul arată bogăția și varietatea sufletului românesc. Fiecare zonă geografică, fiecare sat și fiecare persoană are un mod de a cânta propriu: „Fiecare ins își modelează melodia după stările lui sufletești”⁹.

Există cântec de dor și de jale, dar există și *cântec de veselie*. Cel de dor și de jale e cântat de român mai mult când e singur. Astfel de cântec interpretat coral e mai mult pentru spectacol, „nu din pornirea spontană de a da glas dorului real”¹⁰.

În cântecul de veselie se intenționează să se uite de aleantul trăit în doină.

Spre deosebire de simfoniile occidentale, unde se pleacă de la o problemă filosofică și se construiește totul rațional și individual, „în cântecul popular românesc totul e dincolo de accentul îngroșat al uneia sau mai multor probleme, filosofic gândite și rațional exprimate în formă melodică. În cântecul românesc, spiritul poporului nostru este sesizat la nivelul lui deasupra unei sau unor filosofii unilaterale și prea precis articulate. E în el o finețe suprafilosofică și supraideologică, întrucât cântărețul este scufundat într-o realitate dincolo de structurile ideologiei exprimabile. *Doina românească* este expresia trăirii directe a adâncului indefinit de bogat și dincolo de orice determinare a tainei existenței”¹¹.

Dorul oferă cântecului accente de duioșie și reflexiune. Aceste accente caracterizează doina românească, care nu este influențată doar de spațiul geografic, foarte variat de altfel, ci este în întregime „reflexiune iubitoare și duioasă sau în oarecare grad dureroasă la persoana despărțită și la calitățile ei care apar de la distanță foarte scumpe și dulci, îndemnând pe cel ce o dorește să o alinte,

⁶ *Ibidem*, p. 130.

⁷ *Ibidem*, p. 133.

⁸ *Ibidem*, p. 45.

⁹ *Ibidem*.

¹⁰ *Ibidem*, p. 86.

¹¹ *Ibidem*, p. 47.

provocându-i acestuia cu atât mai multă durere deoarece ea e depărtată¹². Cântările noastre bisericesti au multă reflexiune, prin conținutul lor profund, dar doinele au, pe lângă reflexiune, și un „sentiment mângâietor pentru persoana despărțită, dar și cu durerea pentru depărtarea de ea”¹³.

Aceste trei elemente: *reflexiune*, *sentiment mângâietor* și *durere* conferă doinei un ritm prelungit, de mare finețe și nuanțare. Toate aceste sentimente prezente în doină presupun o iubire nemărginită, iubire ce spiritualizează doina, transformând-o într-un cântec profund spiritual, deosebit mult de cântecele altor popoare¹⁴.

3. *Portul românesc și jocul popular*

Portul popular este variat, în funcție de varietatea geografică. Poți depista foarte ușor locul de proveniență al unui țăran după straiile pe care le poartă.

Părintele Stăniloae distinge, în legătură cu portul popular românesc, în general, niște note caracteristice. Astfel, observă prezența a mai multor culori, dintre care albul este predominant. Deși foarte variate, aceste culori se află într-o armonie deplină. Această armonie nu este lipsită de importanță, deoarece prin ea „poporul român se străduiește să sugereze... bogăția armonioasă a naturii umane, complexitatea sentimentelor și stărilor ei sufletești”¹⁵. Combinația cromatică bogată, în care albul și negrul sunt culori dominante, lasă celelalte culori să iasă în relief.

Multitudinea motivelor brodate exprimă bogăția de sentimente și emoții produse în sufletul omului de natura înconjurătoare.

Forma veșmintelor are un dublu rol: în primul rând unul *utilitar*, de a oferi ușurință și repeziciune în mișcări (fie în zilele de lucru, fie în zilele de sărbătoare), în al doilea rând, unul *estetic*, prin care se completează frumusețea fizică și nu se scot în evidență părțile pudice.

Portul popular, asemenea portului sfinților din iconografia ortodoxă, oferă trupului o spiritualizare, o încercare de depășire a limitelor materialității.

Sunt puține popoarele care s-au preocupat așa de mult de ținuta exterioară. Veșmintele exprimă bogăția sufletească a unui popor. Toată această complexitate și armonie a sufletului românului se exterioriza prin portul său de o frumusețe uimitoare. Bucuria întâlnirii cu ceilalți, cu semenii, sau bucuria unei sărbători religioase sau laice era sporită prin veșmintele atât de frumos împodobite și atât de curate.

Dacă vorbim despre un specific local, zonal, al portului nostru popular, putem vorbi și despre un specific național. „Spiritul românesc se revelează și prin portul poporului nostru, ca distinct de spiritul tuturor popoarelor... prin incomparabila lui bogăție și neobișnuit de subtila lui armonie. El este unic într-un mod eminent. Este adevărat că sârbii și bulgarii au o înrudire cu românii în portul și cântecul lor. Coloritul costumului sârbesc și al celui bulgăresc este însă mai șters.

¹² *Ibidem*, p. 127.

¹³ *Ibidem*.

¹⁴ *Ibidem*, p. 128.

¹⁵ *Ibidem*, p. 42.

Dar faptul că aceste popoare se deosebesc în portul lor de ceilalți slavi și se înrudesc cu românii arată că au împrumutat portul și cântecul lor de la populația traco-romanizată din Peninsula Balcanică și daco-romanizată de la Nordul Dunării¹⁶.

În strânsă legătură cu portul este și *jocul popular*. Atunci când românii sunt în sărbătoare și se adună pentru joc, ei sunt îmbrăcați în cele mai frumoase veșminte, acelea de sărbătoare, astfel că „portul și jocul formează un unic spectacol”¹⁷.

Varietatea jocului tradițional este tot așa de mare ca și cea a portului, iar expresivitatea lui nu e mai diminuată decât cea a portului. „Între hora domoală, sărbătorească, în care toți se privesc în față și își zâmbesc, între învârtita, în care flăcăul încearcă sprinteneala de suveică a fetei și fata capacitatea de purtare ușoară, dar energică a ei de către flăcău, și brăulețul mărunț și iute al flăcăilor se înscrie o bogăție de jocuri de toate ritmurile, de toate formele, exprimând o mare bogăție de stări sufletești...”¹⁸.

Jocul este diferit de dans și ca terminologie și ca mod de manifestare. Jocul, prin complexitatea și importanța lui, depășește dansul, care a pătruns la noi din Occident. Jocul este specific spiritualității noastre și nu poate fi confundat cu dansul. Între joc și dans există o distincție clară: „Jocul e o bucurie”¹⁹. În joc are loc o spiritualizare ca și în port, deoarece, prin modul de manifestare, se depășește carnalul și patima. El se transformă într-o ocazie de mai bună cunoaștere între tineri în vederea căsătoriei. „Flăcăul joacă în fața fetei ca să-și arate sprinteneala și imaginația sa, având grijă să se pună în evidență în fața comunității întregi; fetele sunt invitate la joc pe rând, de fiecare flăcău, pentru a vedea cu care se va potrivi până la urmă pentru căsătorie. Și cu aceea cu care e pe cale să se hotărască pentru o căsătorie, joacă de la o vreme mai des”²⁰.

II. Teme și probleme religioase în folclorul românesc

Folclorul românesc este impregnat de religiozitate creștină, având în vedere faptul că aparține unui popor creștin. Chiar dacă s-a făcut convențional o împărțire a folclorului nostru în religios și laic, în realitate nu se pot separa în mod strict creațiile populare în cele două categorii, întrucât între ele există o penetrare reciprocă. Deși unele creații populare sunt anterioare creștinării daco-romanilor, totuși acestea nu au fost înlăturate radical după trecerea la creștinism, ci au fost încreștinate. Au fost încreștinate nu numai creațiile populare în sine, ci și modul în care erau experimentate sau trăite aceste creații de către popor.

În acest sens, duhul comuniunii, fundamental Bisericii Ortodoxe, se manifestă la sat prin participarea tuturor la evenimentele capitale din viața omului:

¹⁶ *Ibidem*, p. 44.

¹⁷ *Ibidem*, p. 50.

¹⁸ *Ibidem*.

¹⁹ *Ibidem*, p. 49.

²⁰ *Ibidem*, p. 50.

Botez, Cununie, înmormântare²¹. Pe de altă parte, în toate creațiile artistice populare este prezentă o gândire profundă la celălalt²².

Chiar descântecele, prin care se invoca puterea celui rău, cu scop distructiv, sunt încreștinate, întrucât acum se invocă puterea lui Dumnezeu, într-un scop constructiv. Astfel, acum avem de-a face cu descântece cu caracter pozitiv, prin încreștinarea celor păgâne²³.

În creațiile folclorice urâtul încetează de a mai avea doar o semnificație exterioară, fizică. El denumește și pe oamenii care au un chip sufleteș diform, astfel că el denumește atât lipsa frumuseții fizice, cât și a celei sufletești²⁴.

1. *Făt-Frumos și poporul român*

Literatura teologilor bizantini care a circulat încă de timpuriu prin mănăstirile românești, în manuscrise, a influențat imaginația creatoare a poporului nostru (colinde, basme etc.)²⁵.

Învățăturile lui Neagoe Basarab, Varlaam și Ioasaf, precum și alte creații de dinainte, au influențat omenia în popor, care a dat naștere chipului lui Făt-Frumos și a tuturor eroilor basmelor noastre. Acești eroi nu umblă după aventuri sau după dominație, așa cum fac cavalerii occidentali, ci ei se luptă împotriva răului, întru chipat de obicei în zmeu, pentru ajutorarea celor neputincioși și necăjiți²⁶. Drumul pe care-l face Făt-Frumos este drumul oricărui tânăr, necesar călirii și pregătirii în vederea maturizării trupesti și sufletești, pentru a întemeia o familie. Lupta lui Făt-Frumos cu răul este lupta tipică a fiecăruia dintre noi cu forțele întunericului. În această luptă omul nu este ajutat doar de Dumnezeu, ci și de întreaga natură înconjurătoare, care este creată tot de El.

Omenia este esențială creștinismului, iar Fiul lui Dumnezeu S-a înomenit pentru a redescoperi întregii lumi adevărata valoare a umanității, omenia. Făt-Frumos luptă împotriva celor lipsiți de omenie²⁷. Prin această omenie, cel ce respectă pe altul se respectă pe sine însuși și respectă în același timp umanitatea²⁸.

2. „Umblarea” lui Dumnezeu pe pământ

Creațiile folclorice care vorbesc despre „umblarea” lui Dumnezeu pe pământ, însoțit de Sfântul Petru, nu exprimă o metaforă, ci un adevăr istoric, deoarece Mântuitorul Iisus Hristos, Dumnezeu întrupat, a umblat pe pământ în mod real. Imaginația poporului a completat relatarea foarte concisă a Evangheliei cu

²¹ *Ibidem*, p. 105.

²² *Ibidem*, p. 58.

²³ *Ibidem*, p. 127.

²⁴ *Ibidem*, p. 88.

²⁵ *Ibidem*, p. 22.

²⁶ *Ibidem*, p. 29.

²⁷ *Ibidem*, p. 91.

²⁸ *Ibidem*, p. 92.

presupuse dialoguri, scene, episoade din activitatea pământească a Mântuitorului²⁹. Toate aceste creații populare nu vin în contradicție cu Evanghelia sau cu vreun adevăr dogmatic al credinței noastre. Dimpotrivă, aceste episoade au rol moralizator și explicativ al adevărului de credință.

Mântuitorul este însoțit de Sfântul Apostol Petru nu pentru faptul că el era cel mai important dintre Apostoli, ci pentru faptul că îi reprezenta pe ceilalți, având în vedere că era mai în vârstă. Astfel, de nenumărate ori, Sfântul Petru face greșeli, ceea ce demonstrează că nu este infailibil, spre deosebire de Mântuitorul, Care nu a greșit vreodată³⁰. Sfinții Apostoli sunt importanți în iconomia mântuirii, deoarece noi cunoaștem pe Mântuitorul Hristos prin propovăduirea lor³¹.

3. *Legenda Mănăstirii Argeșului și Miorîța*

Aceste două balade populare, poate cele mai frumoase și mai reprezentative pentru poporul nostru, au primit de la criticii literaturii populare diferite interpretări. Foarte puțini au observat în conținutul lor aspectele religioase care au stat de fapt la baza alcătuirii acestora. Aceste două balade ne vorbesc în mod figurat despre jertfa lui Hristos și despre parabola nunții fiului de împărat din Evanghelie. În legenda *Mănăstirii Argeșului* „Hristos e numit Manole, forma românească a lui Emanuel (s.n.), cum e numit Hristos în Sfânta Scriptură, care se traduce în românește «cu noi este Dumnezeu». Emanuel sau Manole nu poate întemeia Biserica decât pe jertfa trupului Său, cuvântul trup fiind în limba greacă de genul feminin (*sarx*)”³². Aceeași idee este întâlnită și în balada *Miorîța*: „ciobanul care are oi mai frumoase decât fariseii și Pilat este Hristos, iar mireasa lui («o mândră mireasă a lumii crăiasă») este sufletul omenesc, în grecește de asemenea feminin”³³.

În *Miorîța* iese în evidență și un alt aspect esențial al spiritualității ortodoxe: *transfigurarea*. Aici avem de-a face cu transfigurarea sau umanizarea naturii nu în sens panteist, ci în sens profund creștin, în „viziunea personalistă și liturgică a cosmosului, dezvoltată de sensul spiritual al Bizanțului, în special de cel al unui Maxim Mărturisitorul”³⁴.

Concluzii

1. Există *pericolul pierderii folclorului românesc* în mediul urban și minimalizarea lui în cel rural datorită degenerării lui și pătrunderii modernismului. Satul românesc, continuator al tradițiilor și creator de folclor, prezent în preocupările Părintelui Stăniloae, aparține perioadei interbelice, în care nu pătrunsese bolșevismul și nu începuse să se aplice politica de distrugere a satului.

²⁹ *Ibidem*, p. 107.

³⁰ *Ibidem*, p.109.

³¹ *Ibidem*, p.112.

³² *Ibidem*, p.160.

³³ *Ibidem*, p.112.

³⁴ *Ibidem*, p.10.

În anii dictaturii atee, țăranul a fost forțat să se mute la oraș. În acest fel s-a creat o ruptură a românului de mediul său natural. El s-a trezit dintr-o dată fără câmp, fără pădure, fără animale, fără sărbători religioase (înlocuite prin sărbătorile civile), fără biserică (vezi cartierele muncitorești). O dată cu lipsa acestora țăranul nu a mai putut perpetua la oraș datinile și obiceiurile legate de ele.

După 1989, prin deschiderea granițelor, prin televiziune și prin acceptarea fără discernământ ca modele, sub toate aspectele, a personajelor din filme, îndepărtarea de folclorul autentic al românilor a ajuns la cote îngrijorătoare. Astăzi, preocuparea față de folclor aparține în mare măsură celor în vârstă, și aceștia nu prea numeroși.

Pentru tineri, această preocupare este o „floare rară”. Ceea ce este și mai îngrijorător este faptul că avem de-a face cu o degenerare grosolană a folclorului autentic. Țiganizarea și americanizarea folclorului nostru este din ce în ce mai evidentă și din păcate nimeni nu ia o măsură concretă împotriva lor. Astăzi, mulți tineri sunt străini de puritatea și nevinovăția sentimentelor exprimate în doinele de altă dată, preocuparea lor fiind, încă de la o vârstă timpurie, sexualitatea. Portul românesc de altă dată, plin de decență și de noblețe, a degenerat într-o ținută extravagantă.

Cântecul atât de înălțător și de gingaș altădată a degenerat în tot soiul de combinații între folclor și rock-ul american.

Jocul maiestuos și decent de la horele din sat a degenerat în tot felul de bățâieli și scâlâmbăieli de la discoteci și de la „chefurile” particulare.

2. Preotul trebuie să fie *factor de reînnoire a folclorului românesc* în parohia zilelor noastre. Se observă că cei care s-au îndepărtat de valorile folclorului românesc s-au îndepărtat și de credință. Nesocotirea sau desconsiderarea creațiilor populare este însoțită de cele mai multe ori și de desconsiderarea credinței ortodoxe. Cei ruși de folclorul nostru tradițional sunt racolați cu mai mare ușurință de secte. Cel ancorat în folclor este neapărat ancorat și în credința Bisericii strămoșești, întrucât cei care au creat valorile folclorice au fost credincioșii Bisericii.

În acest sens, preotului îi va reveni sarcina să se preocupe, nu în ultimul rând, de conservarea folclorului existent încă în parohia sa, îndeosebi la sate. La oraș, unde acesta a dispărut aproape în totalitate, se va preocupa de revenirea sau de reînvierea lui. Aceasta necesită în primul rând capacitate din partea preotului, interes, și nu în ultimul rând multă strădanie.

În sufletul fiecărui român există o predispoziție pentru ceea ce este românesc, autentic și preotul, dacă va ști să sensibilizeze și să stârnească interes prin cuvânt, prin îndemn, prin îndrumare și exemplu personal, va reuși, cu siguranță, ca tot ce înseamnă non-folclor sau folclor degenerat să fie înlocuit cu adevăratul folclor.

The vision of Father Staniloae on the Romanian folklore (religious and laic)

The study „The vision of Father Staniloae on the Romanian folklore (religious and laic) analyses the main aspects in the Father Staniloae’s work on the ancient Romanian traditions and their relevance in his theology. Deeply rooted in the sacred Tradition and living the faith through the eyes of the people, Father Staniloae expresses the real spirituality of the Romanian nation.

In the first part of the study „Father Dumitru Staniloae – not only preoccupied in theology but also living the ancient traditions”, the author of this study, Father Rica Berbec, writes on the most important words and expression in the folklore. For instance, the word „dor” which is untranslatable but it means longing, desire, love and missing, is analysed through our national ballads and popular songs. Father Staniloae finds that this word is the expression of the communion and the desire to communicate, to share your love and to receive the offering of the world.

The popular songs, the Romanian specific popular clothing, all the rituals that follows the human life are included in a religious and delicate vision of the people, where the human being is unique and God is the Master of everything. The country vision on life is, thus one of the keys of Father Dumitru Staniloae’s theology.

The second part of the study „Religious themes and issues in the Romanian folklore” we read about the most important religious themes in folklore. We can observe that the traditions are deeply influenced by the faith, i fact being a complex and unitary mixture of the old pagan tradition with the Christian faith. The popular tradition is a Christianised one where the Church feasts, the saints and the theology are very important issues. The „Miorita” ballad, the legend of „Master Manole” (about the foundation of a Church), the presence of God and Saint Peter on earth, are the themes with a great preponderance of religious motives.